

Varningstecken för barnmisshandel

Olika former av barnmisshandel

Barnmisshandel innebär att en vuxen person utsätter ett barn för något av följande:

- Fysisk misshandel – inklusive dödsfall.
- Psykisk misshandel – inklusive långvarig systematisk kränkning.
- Sexuella övergrepp – våldtäkt, sexuellt ofredande eller grooming (vuxen som tar sexuell kontakt med barn), sexuell exploatering.
- Omsorgssvikt – försummelse, känslomässig otillräcklighet, fysisk vanvård (som bristande tandvård), kränkande behandling.
- Hedersrelaterat våld och förtryck – inklusive tvångsäktenskap, könsstympning.
- Föräldrar som är medlemmar i sekt.
- Barnmisshandel genom förfälskning av symtom (Münchhausen Syndrome by Proxy).
- Barnfridsbrott – bevittnat våld eller sexualbrott i hemmet eller i nära relation.

Barnmisshandel kan även omfatta följande:

- Hot, våld eller övergrepp från jämnåriga, inklusive via sociala medier/internet.
- Eget skadligt beteende eller missbruk.

Varningstecken för omsorgssvikt

Barn som:

- får skrika länge innan det tas upp eller lämnas utan vuxnas tillsyn
- inte sköts avseende hygien, byte av blöjor eller inte har adekvat klädsel för årstiden
- inte går upp i vikt, får för lite/mycket mat eller mat på oregelbundna tider
- hindras aktivt i samvaro med andra barn eller vuxna
- ofta passas av/passar äldre syskon eller andra barn
- passas av ett stort antal tillfälliga vuxna eller personer påverkade av alkohol, droger eller psykofarmaka
- tar ett ansvar för sig själv och andra som inte är åldersadekvat
- har bevittnat misshandel eller annat våld i hemmet
- har en vardag präglad av oförutsägbarhet
- har en förälder som uteblir från planerade besök inom hälso- och sjukvården, där detta får konsekvenser för barnet
- inte hämtas från förskola i tid eller hålls hemma i perioder från förskola, skola och fritidsaktiviteter.

Förälder som:

- aktivt ignorerar, hotar eller känslomässigt avvisar barnet
- inte verkar reagera på barnets behov av känslor, signaler och kontaktförsök
- beskriver barnet på ett kränkande sätt
- inte förmår möta barnet på dess nivå
- inte har förmåga att förstå någon annans perspektiv eller är självupptagen.

Varningstecken för barnmisshandel

Följande utgör exempel på symtom och varningstecken som kan inge misstanke om att ett barn far illa.

Allmänna varningstecken

- Skador – lokaliserade på skyddade delar av kroppen, skador hos spädbarn oavsett typ av skada.
- Anamnes – oklar eller otydlig orsak till skada eller förklaring som ändras över tid.
- Vårdsökande – söker påfallande ofta för skador, söker sent med allvarlig skada eller söker för annan orsak än faktisk skada.
- Samspel – barnet signalerar rädsla eller extrem uppmärksamhet i samspel med föräldrar.
- Hög skolfrånvaro.

Kroppsliga symtom

- Allmänt – dålig hygien.
- Hud – blåmärken, rodnader, brännskador, ärr, skärskador, bett- eller stickmärken, bortslitet hår.
- Mun och svalg – dåligt tandstatus, skador på läppar, munslemhinna, tungband, tänder.
- Rörelseorganen – frakturer (särskilt barn under två år), muskelspänningar, generell värk.
- Neurologi – huvudvärk, oklar medvetandesänkning eller kramper hos spädbarn (tänk särskilt på skakvåld).
- Mage-tarm – buksmärta, avföringsinkontinens (särskilt om tidigare kontinent).
- Uro-genitalt – graviditet, sexuellt överförbar sjukdom, blodsmitta, skador i underlivet.
- Tillväxt – viktförändring (både upp och ner), dålig längdtillväxt.

Psykiska symtom

- Depression, nedstämdhet, passivitet, självmords-tankar, social isolering.
- Ångest, oro, dålig självbild, självskadebeteende, tvångsbeteende, panikattacker, ätstörningar.
- Distanslöshet, aggressivitet, hyperaktivitet, sexualiserat beteende, håglöshet.
- Sömnsvårigheter, mardrömmar.
- Minnesstörningar, inlärningssvårigheter, koncentrationsproblem, försenad språkutveckling.